

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фехтування, босу та національних одноборств

Семеряк З. С.

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

Лекція з навчальної дисципліни

**„ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ. СПОРТИВНО-
ПЕДАГОГІЧНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ”**

(спеціалізація – фехтування)

Для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Перший курс

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні кафедри фехтування,
боксу та національних одноборств

„__” _____ 20__ р. протокол № __
Зав.каф _____ В.Бусол

Основи організації та проведення змагань

1. Організаційний комітет.
2. Види та способи проведення змагань.
3. Програма та учасники змагань.
4. Урочисті церемонії відкриття , нагородження та закриття змагань.
5. Головна суддівська колегія та її склад.

Організаційний комітет

1. Для проведення масштабних змагань утворюється організаційний комітет, в обов'язки якого входить організація змагань. Кількісний склад оргкомітету залежить від характеру та масштабу змагань. Робота комітету передбачає наступні напрями:
 - А) організаційні (оренда спорспоруд, розміщення і харчування учасників, медичне забезпечення, транспортне обслуговування тощо);
 - Б) спортивно-технічні (проведення семінару суддів; підготовка секретаріату, групи забезпечення урочистих церемоній, групи контролю зброї та електричного обладнання; підготовка мандатної комісії);
 - В) агітації та пропаганди (підготовка афіш, емблеми змагань, буклетів, запрошень; залучення ЗМІ; виготовлення рекламної продукції, підготовка роботи прес-центру, виготовлення сувенірної продукції, встановлення призів і призового фонду);
 - Г) господарські (підготовка та оренда необхідного обладнання, підготовка матеріалів змагань та іншої друкованої продукції, забезпечення канцелярськими приналежностями, виготовлення ідентифікаторів, пам'ятних медалей, дипломів, грамот, жетонів, вимпелів для нагородження тощо);
 - Д) обслуговування учасників змагань (організація дозвілля, шефська робота тощо).
- За кожним напрямом роботи необхідно закріпити відповідальну особу.

2. Оргкомітет відповідає за повноту заходів, які забезпечують безпеку учасників, суддів, глядачів, а саме:
- А) правильне обладнання місць змагань, його охорона у відповідності з умовами даних змагань;
 - Б) дотримання порядку та дисципліни на змаганнях;
 - В) організація зв'язку на змаганнях;
 - Г) організація медичного обслуговування та профілактичних заходів;
 - Д) організація протипожежних заходів;
 - Е) додаткові заходи безпеки, виходячи з конкретних обставин.

Види змагань

Змагання з фехтування проводяться на трьох видах зброї: рапірах, шпагах, шаблях.

За характером проведення змагання можуть бути особистими і командними. В особистих змаганнях визначаються місця кожного учасника. В командних – кожної команди. В кожному виді зброї спочатку проводяться особисті, а потім командні змагання.

Характер, умови та способи проведення змагань визначаються Положенням про змагання, яке розробляється організацією, що їх проводить та оприлюднюється не пізніше, ніж за 1 місяць до початку змагань.

Способи проведення змагань

Особисті змагання проводяться такими способами:

- А) коловий: кожен учасник зустрічається з усіма суперниками;
- Б) відбірково-коловий: спортсмени розподіляються на попередні групи, в яких кожен учасник зустрічається з усіма своїми суперниками по групі. Потім в ході жеребкування, спортсмени, що посіли кращі місця в групах, переходять в наступний тур змагань, де учасники, відповідно до класифікації, знову розподіляються на групи (способом «змійка») і так до фіналу з 6-8 учасників;

В) спосіб прямого вибування: спортсменів за рівнем підготовленості (рейтингом) вносять у таблицю прямого вибування, а далі учасники, які програли бій вибувають зі змагань;

Г) змішаний спосіб: включає попередні змагання в групах для визначення рейтингу учасників. Після проведення змагань в групах 20-30% учасників, що мають нижчий рейтинг, вибувають зі змагань. Решта продовжують у турі прямого вибування.

Командні змагання можуть проводитися тими ж способами, що і особисті. Це залежить від кількості команд, що беруть участь у змаганнях.

Вік учасників змагань

Офіційні змагання можуть проводитись серед дітей, юнаків (кадетів), юніорів, молоді та дорослих. Встановлюються наступні вікові групи:

А) молодша дитяча група (10-11 років);

Б) старша дитяча група (12-13 років);

В) молодша юнацька група (14-15 років);

Г) старша юнацька група (16-17 років);

Д) юніори (18-19 років);

Е) молодь (до 23 років);

Є) дорослі (від 20 років).

Програма змагань

Програма повинна бути складена так, щоб жоден із фехтувальників не був зайнятий у змаганнях більше ніж 12 годин на добу. Ні в якому випадку не дозволяється початок або закінчення особистих чи командних змагань після опівночі.

Спосіб проведення змагань повинен передбачати початок фіналів в такий час, коли була б можлива швидка передача результатів змагань для їх опублікування.

Організатори повинні передбачити час, достатній для проведення контролю зброї і спорядження учасників в день, що передує початку змагань у кожному виді зброї.

Організатори змагань повинні скласти розклад проведення попередніх змагань в групах, а також починаючи таблиці 64 вказати час початку кожного бою. При цьому необхідно орієнтуватись на таку тривалість змагань в групах, турах прямого вибування та командних зустрічах:

А) особисті змагання (групи із 7учасників):

Рапіра – 120 хв.;

Шпага – 120 хв.;

Шабля – 60 хв.;

Б) особисті змагання (тур прямого вибування):

Рапіра – 20 хв.;

Шпага – 20 хв.;

Шабля – 15 хв.;

В) командні змагання

Рапіра – 50 хв.;

Шпага – 50 хв.;

Шабля – 30 хв.

Додатково передбачається час для підготовки окремих турів змагань, а саме:

А) 15 хвилин від моменту оголошення результатів попередніх змагань в групах до початку туру прямого вибування, у цей час передбачається подача можливих протестів. Після закінчення даного часу ГСК протести не приймає;

Б) час для деталізації складу команд;

В) час для призначення суддів.

Учасники змагань

Самим фактом заявки на участь у змаганнях спортсмени зобов'язуються поважати Правила та рішення старших суддів, бути

ввічливим до суддів та асистентів, в точності підкорятися вказівкам та командам старшого судді.

Спортсмени повинні дотримуватись кодексу честі, який передбачає:

- Прагнення перемогти в чесній і безкомпромісній боротьбі;
- Добросовісну і достойну поведінку в будь-якій ситуації;
- Коректність у стосунках з партнерами по команді і суперником;
- Шанобливе відношення до тренерів, представників команд, глядачів;
- Вміння залишатись скромним після перемоги і достойно приймати поразку.

Учасники змагань зобов'язані:

- ✓ Знати положення про змагання, програму, Правила змагань та суворо виконувати їх вимоги;
- ✓ Виступати в охайному, чистому та добре підігнаному костюмі, який повинен відповідати правилам.
- ✓ Виходити на поле бою зі зброєю та спорядженням, що відповідають Правилам;
- ✓ Перед початком бою та після нього привітати салютом старшого суддю, суперника та глядачів;

Учасникам забороняється:

- Втручатися в роботу старших суддів, сперечатися з ними, або зовнішньо показувати своє незадоволення суддівством;
- Наносити грубі уколи, падати, захищатися незброєною рукою;
- Знімати маску до оголошення результату бою старшим суддею;
- Відмовлятися від зустрічі з будь-яким учасником/країною;
- Одягатися і роздягатися на фехтувальній доріжці;
- Змагатися в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

Учасники мають право:

- Звернутись до старшого судді з проханням тимчасової зупинки бою, у випадку несправності зброї, спорядження, одяжі;
- Повідомити про отриманий укол.

Урочисті церемонії в ході змагань

Відкриття

Відкриття змагань проводиться, як правило, в перший день. Воно приваблює увагу громадськості, преси, радіо, телебачення і слугує пропаганді фехтування, як олімпійського спорту.

Кількість учасників параду від кожної делегації зазвичай визначається напередодні.

Прийнято виходити на парад у фехтувальному костюмі зі зброєю

Церемонію відкриття змагань рекомендується проводити в наступній послідовності:

- Шиккування команд, згідно місць, зайнятих на попередніх змаганнях.
- Вихід загальної колони в спортивний зал під марш;
- Рапорт командувача парадом особам, які приймають парад;
- Вітання учасників;
- Урочисте підняття державного прапора;
- Оголошення про відкриття змагань.

Нагородження та шанування переможців

Нагородження переможців особистих та командних змагань у кожному виді фехтування проводиться зразу після закінчення фінальних поєдинків у такому порядку:

- Вихід всіх учасників фіналу до п'єдесталу;
- Оголошення суддею-інформатором результатів фінальних змагань;
- Суддя-інформатор оголошує про нагородження переможців та призерів.

Закриття змагань

Шиккування і вихід учасників параду закриття виконується як вказано в церемонії відкриття. Після цього іде:

- Рапорт командувача парадом, особам які приймають парад, про те, що учасники змагань вишикувані для оголошення результатів;
- Оголошення загальнокомандних результатів та нагородження відповідно до Положення;
- Спуск державного прапора;
- Урочистий марш учасників змагань. Оголошення про закриття.

Головна суддівська колегія

ГСК відповідає за якісне проведення змагань. Вона складається з головного судді та його заступників. Усі спортсмени, представники команд, тренери, судді, обслуговуючий персонал підпорядковані ГСК. ГСК володіє правом юрисдикції до всіх учасників змагань, офіційних осіб, суддів та всіх присутніх.

У випадку необхідності ГСК може втручатися за власною ініціативою у всі конфлікти.

ГСК самостійно або за пропозицією старшого судді може накладати будь-які дисциплінарні санкції, передбачені Правилами змагань.

ГСК в будь-який час може замінити старшого суддю або іншого суддю для того, щоб забезпечити нормальне проведення змагань; при цьому вона не зобов'язана будь-кому повідомляти мотиви прийняття рішення.

ГСК є апеляційною інстанцією з рішень, прийнятих старшими суддями.

ГСК приймає рішення більшістю голосів. У випадку рівності голосів вирішальним являється голос головного судді. Рішення за протестами на дії старших суддів приймаються більшістю голосів присутніх членів.

ГСК передає безпосередньо у виконком ФФУ інформацію щодо прийнятих під час змагань дисциплінарних санкцій, а також звернення з касаційними скаргами.

Усі рішення ГСК виконуються одразу; ніяка апеляція не зупиняє дію рішення під час змагань.

Рекомендована література

Основна:

1. Аркадьев В. Тактика в фехтовании / В. Аркадьев. – Москва : Физкультура и спорт, 1969. – 180 с.
2. Бріскін Ю. А. Готовність спортсмена до прийняття оптимального рішення в ситуації спортивного двобою / Ю. А. Бріскін. – Львів : Ніка-Плюс, 1997. – 114 с.
3. Бріскін Ю. Результативно-значущі техніко-тактичні дії фехтувальниць-шпажисток різної кваліфікації / Юрій Бріскін, Зоряна Семеряк, Мар'ян Пітин // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 37 – 43.
4. Інноваційні засоби підготовки спортсменів у фехтуванні : монографія / Бріскін Ю. А., Задорожна О. Р., Пітин М. П. [та ін.]. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 282 с.
5. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / В. С. Келлер, В. М. Платонов. – Львів : Українська Спортивна Асоціація, 1992. – 269 с.
6. Келлер В. С. Деятельность спортсменов в вариативных конфликтных ситуациях : [монография] / В. С. Келлер. – Киев : Здоров'я, 1977. – 184 с.
7. Келлер В. Тренировка фехтовальщиков / В. Келлер, Д. Тышлер. – Москва : Физкультура и спорт, 1972. – 181 с.
8. Семеряк З. С. Удосконалення техніко-тактичної підготовленості фехтувальниць-шпажисток на етапі спеціалізованої базової підготовки : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Семеряк Зоряна Степанівна ; Львів. держ. ун-т фізичної культури. – Львів, 2015. – 20 с.
9. Фехтование. Правила соревнований. – Москва : Терра. Спорт, 1999. – 160 с.

10. Фехтование : учеб. для ин-тов физ. культуры / Д. А. Тышлер, В. С. Келлер, В. А. Андриевский [и др.]. – Москва : Физкультура и спорт, 1978. – 240 с.

Допоміжна:

11. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю.А., Питын М.П., Задорожная О.Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 04. – С. 10–14.

12. Бріскін Ю. Диференціація техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю / Бріскін Юрій, Смирновський Сергій, Пітин Мар'ян // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 2. – С. 27–31.

13. Бріскін Ю. Обґрунтування засобу теоретичної підготовки юних фехтувальників (на прикладі провідних фехтувальників України) / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2013. – Вип. 15. – С. 289–295.

14. Бріскін Ю. Обґрунтування програми диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю / Юрій Бріскін, Сергій Смирновський, Мар'ян Пітин // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2017. – Вип. 25/26. – С. 30–35.

15. Бріскін Ю. Техніко-тактичні дії фехтувальників-шпажистів високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності / Бріскін Юрій, Смирновський Сергій, Семеряк Зоряна // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2014. – № 3. – С. 18 – 21.

16. Бусол В. А. Фехтування. Навчальна програма для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ. / Бусол В. А. – Київ, 2011. – 43 с.

17. Задорожна О. Теоретична підготовка фехтувальників: стан та перспективи наукових досліджень / Задорожна Ольга // Спорт та сучасне суспільство : матеріали V відкр. студент. наук. конф. – Київ : Інтер-Сервіс, 2012. – С. 12–15.

18. Келлер В. С. Исследование деятельности спортсменов в вариативных конфликтных ситуациях : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной 15 тренировки” / Келлер Владимир Станиславович ; ГЦОЛИФК. – Москва, 1975. – 33 с.
19. Келлер В. С. Соревновательная деятельность в системе спортивной подготовки / В. С. Келлер // Современная система спортивной подготовки : сб. науч. тр. – Москва : СААМ, 1995. – С. 41–50.
20. Неолімпійський спорт : навч. посіб. для студ, вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Є. В. Імас, С. Ф. Матвеев, О. В. Борисова [та ін.]. – Київ : НУФВСУ, 2015. – 184 с.
21. Організаційно-економічні чинники ефективності змагань із фехтування / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Нерода Н. В., Ваулін О. І. // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2014. – Вип. 11 (52). – С. 21–24.
22. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія / Г. В. Коробейников, Є. Н. Приступа, Л. Г. Коробейнікова, Ю. А. Бріскін. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 312 с.
23. Пристрій для технічної підготовки фехтувальників : патент 87020 Україна : МПК А63В 69/02 (2006.01) / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Задорожна О. Р., Смирновський С. Б. – № а201311306 ; заявл. 23.09.2013 ; опубл. 27.01.2014, Бюл. № 2.
24. Розвиток та становлення спортивних єдиноборств у програмах Ігор Олімпіад сучасності / Євген Приступа, Юрій Бріскін, Артур Палатний, Мар'ян Пітин // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2017. – № 1 (27). – С. 3–19.
25. Семеряк З. Порівняльна характеристика рівня розвитку психофізичних якостей фехтувальниць-шпажисток різної кваліфікації /

Зоряна Семеряк, Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2015. – № 3. – С. 120 – 124.

26. Семеряк З. Засоби вдосконалення техніко-тактичної підготовленості фехтувальниць-шпажисток з використанням авторського тренажерного пристрою / Семеряк З., Бріскін Ю., Пітин М. // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2013. – Вип. 10 (37). – С. 111–117.

27. Семеряк З. Техніко-тактична підготовка фехтувальників на шпагах: стан та перспективи досліджень / Зоряна Семеряк, Сергій Смирновський // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2013. – Вип. 17, т. 1. – С. 239–244.

28. Смирновський С. Б. Актуальні питання техніко-тактичної підготовки фехтувальників / Смирновський С. Б., Семеряк З. С., Бріскін Ю. А. // Психологічні, педагогічні та медико-біологічні аспекти фізичного виховання : матеріали IV Міжнар. електрон. наук.-практ. конф. – Одеса, 2013. – С. 35 – 37.

29. Тренажерні засоби в удосконаленні підготовленості спортсменів у фехтуванні / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Семеряк З. С., Задорожна О. Р., Смирновський С. Б. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2014. – Вип. 118, т. 2. – С. 30 – 34.

30. Тышлер Д. А. Спортивное фехтование : учебник для ВУЗов физ. культуры. – Москва : ФОН, 1997. – 389 с.

31. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356 – 361.

Інформаційні ресурси інтернет:

32. Фехтование : правила соревнований / утв. Ком. по физ. культуре и спорту при Совете Министров СССР. – Москва : Физкультура и спорт, 1983. – 127 с. – Режим доступа: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10144>
33. Improvement of technical and tactical training of qualified women epee fencers / Zoryana Semeryak, Yuriy Briskin, Ivan Karatnyk, Valeriy Melnyk, Viktoria Pasichnyk, Maryan Pityn // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Suppl. 17, is. 4, art 216. – P. 2116–2122. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10693>
34. Improving technical preparedness of archers using directional development of their coordination skills on stage using the specialized basic training / Antonov Sergiy, Briskin Yuriy, Perederiy Alina, Pityn Maryan, Khimenes Khrystyna, Zadorozhna Olha, Semeryak Zoryana, Svystelnyk Irina // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 17, is. 1. – P. 262–268. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10576>
35. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13(2), art 32. – P. 195 –198. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10459>
36. Pityn M. Theoretical training in fencing: state and prospects of researches / Maryan Pityn, Yuriy Briskin, Olga Zadorozhna // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2012. – № 3. – С. 23 – 28. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10464>
37. Technical devices of improvement the technical, tactical and theoretical training of fencers / Briskin Yuriy, Pityn Maryan, Zadorozhna Olha, Smyrnovsky Serhiy, Semeryak Zoryana // Journal of physical education and sport. – 2014. – Vol. 14, is. 3. – P. 337–341. – Access mode: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10464>
38. Електронний каталог ЛДУФК – <http://3w.ldufk.edu.ua/book/index.php>